

A JÁTÉK, MINT A KISGYERMEKKORI TANULÁS EGYIK LEGFONTOSABB SZÍNTERE

Szabó Erika – Mohácsi Krisztina
kisgyermeknevelők

A „játék” egy egyszerű szó, mégis másként hat a gyermekekre, a felnőttekre, de más a pedagógia számára is. Végig kíséri az ember egész életét, kiemel korból és időből.

Munkánk során megfigyeltük és tapasztaltuk, hogy milyen fontos a 0-3 éves korú gyermekek életében a játéktevékenység, ezért szeretnénk betekintést nyújtani a kisgyermek játéktevékenységének fontosságába, fejlődésük figyelembe vételével.

A játék a gyermekek mindennapjainak meghatározó tevékenysége, örömforrása, mindeközben a tanulás legeredményesebb és legváltozatosabb színtere.

A gyermek csecsemő korától kezdve a játéka során szerzi a legtöbb tapasztalatot. A gyermekekben rejlő kíváncsiság, a világ felfedezése és megismerése utáni vágy állandó ingerlétséget jelent, amit ki kell elégíteni, és ami arra ösztönzi őket, hogy reggeltől - estig keressék a játéklehetőségeket.

Nekünk felnőtteknek az a dolgunk, hogy biztosítsuk a gyermekek számára a lehetőséget ahhoz, hogy mind időben, mind eszközben legyen mód a játék gyakorlására. Nem utolsó sorban, amikor csak tehetjük, mi magunk is váljunk részesévé ennek a folyamatnak, akár mint aktív „játékos”, vagy pusztán külső szemlélőként, de dicséretünkkel tovább motiválóként.

Mint minden, így a gyermekek játéka is az életkor előrehaladtával fejlődik, változik. Bölcsődénkben a kisgyermeknevelők támogatják az önálló tevékenységet, a kreativitást. A gyermekek azzal játszanak, ami számukra érdekes és figyelemfelkeltő, maguk döntenek el, hogy melyik képeskönyvet lapozgatják, hogy tornyot, házat vagy autót építenek, etetik, fürdetik, vagy ringatják a babát. Szerepjátékaikban jól tükröződik, a felnőttektől látott tevékenység. A kisgyermeknevelők nem tanítják játszani a gyermekeket, szabadon próbálkozhatnak ötleteik megvalósításával, ez azonban nem jelenti azt, hogy a felnőtt a gyermeket magára hagyja, hanem figyelemmel kísérve tevékenységét biztatja, dicséri, elismeri és segíti őt.

A gyermek játékában megnyilvánul az értelmi, érzelmi fejlődése, gondolkodása, beszéde, pillanatnyi kedélyállapota. Játék közben képessé válik arra, hogy elmondja gondolatait, érzéseit, megtanul egyedül enni, öltözködni. A gyermek játékában felhasználja a meséket, valamint a saját élményeit (mozog, fut, ugrál, mászik, rajzol, énekel, szeret, lázad a kívánságaink ellen). Veleszületett tehetsége a tapasztalatok útján fejlődik, de a gyermek csak azokat a tapasztalatokat fogja keresni, amelyekben örömet leli, hiszen a játék tanulás és egyben szórakozás is.

A kisgyermekkorú tanulás szinterei a különböző természetes élethelyzetek: a gondozás, a játék, a felnőttekkel, társakkal való közös tevékenység és a kommunikáció. A társas kapcsolatok kialakulására, fejlődésére is a játék ad elsősorban lehetőséget.

Bölcsődékben különböző módon tudjuk segíteni a gyermekek játéktevékenységének fejlődését. A kisgyermeknevelő mindig szeretettel, teljes elfogadással fordul a gyermekek felé, aktív érdeklődéssel, odafigyeléssel vesz részt a gyermekek életében, gondozásában, játékaikban. A közös játékok során a kisgyermeknevelőnek lehetősége nyílik, hogy észrevétlenül, játékos formában új ismereteket adjon át és követendő mintát nyújtson az emberi kapcsolatok kiépítéséhez.

A játékfeltételek biztosításával, megteremtésével segítjük a gyermeket az aktív tevékenységben. Figyelembe vesszük, hogy mely életkorban, mely eszközök, játéktevékenységek igazodnak leginkább a gyermek igényeihez, fejlettségéhez. Nyugodt, békés, szeretetteljes légkört teremtünk, ahol a gyermek biztonságban érzi magát. Elegendő időt biztosítunk a játékokra.

A csoport létszámát, a gyermekek életkorát, ill. fejlettségi szintjét figyelembe véve alakítottunk ki a játszósarkokat, a megfelelő játékkészlet helyes megválasztásával pedig lehetőséget adunk a gyermekeknek a különböző játéktevékenységekhez. Fontos szempont számunkra a játékok elhelyezése is, hogy az esztétikus legyen, így keltve fel a gyermekek érdeklődését.

A gyermek bölcsődei életében a személyi és tárgyi környezet állandósága növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

Egy csoport életében a gyermek napközbeni, egyénre szabott gondozását, s a gondozási műveletek közé beiktatott játékokat, foglalkozásokat csak a napirend megfelelő kialakításával képes a kisgyermeknevelő harmonikusan, gördülékenyen megvalósítani.

Nemcsak a kisgyermeknevelők munkáját könnyíti meg a szabályos napirend, hanem a gyermek számára is biztonságot nyújt, ami segíti a bölcsődei környezet elfogadását, az alkalmazkodását, fokozza a biztonságérzetét és nyugalmát. Fontos, hogy minden gyermeknek legyen elegendő ideje aludni, pihenni, szabad levegőn mozogni, játszani.

Törekszünk arra, hogy a gyermekek számára biztosított játékidő lehetőleg egybefüggő legyen. Minél több élménnyel gazdagodik a gyermek, annál jobban fejlődik maga a játéka, ez által a képzelete, emlékezete, gondolkodása, szóincse, különböző készségei, képességei, melyek nagyban meghatározzák a személyiség fejlődést.

Lényeges, hogy a kisgyermeknevelő a pedagógiai munkája során milyen eszközöket használ fel. A kisgyermeknevelő mint a gyermek számára, ezért szükséges, hogy tisztán, érthetően

beszéljen, tudjon jó hangulatot teremteni a játékhoz és segítse a gyermeket a helyes viselkedési szabályok elsajátításában, a konfliktus helyzetek helyes megoldásában.

A gyermek személyisége és játéka egymásra hatva fejlődik, ezért figyelemmel kell kísérni a játszó gyermeket és segíteni fejlődését a játékban, a játék által.

Fontos, hogy ismerjük a különböző játékfajták fokozatait, pedagógiai funkcióit. A játék által pedig megismerhetjük a kisgyermek személyiségét, vágyait, félelmeit. A kisgyermeknevelő ezen információk birtokában tud megfelelő pedagógiai magatartást kialakítani, de ezek az információk hasznosak a nevelés egészét tekintve is.

Kisgyermeknevelői munkánk során talán ezen a területen tudunk a legtöbbet tenni a gyermekek egészséges fejlődése érdekében.

„A gyerek életében a játszás igen komoly és lényeges tevékenység, életmód, sőt módszer, amivel a világban való létet, a növekedés, felnőtté válás fontos lépését tanulják.”

(Stöckert,2011:13)